

KRÓNIKA

dunántúli

KÖZÉLET - KULTÚRA ♦ MEGJELENIK HAVONTA KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYÉBEN

10. Tatai Sokadalom

Feltárul a villa titka

- „Hírességekben gondolkodni” ●
- Főtér: piactól az agóráig (2) ●
- Jubiláltak a révkomáromi fotósok ●

MEGJELENIK MINDEN HÓNAPBAN. KERESSE A KÖZÖSSÉGI HELYEKEN!

Volt „endékások” találkoztak

IDŐUTAZÁS Szeptemberben Tatán is lesz randevú

TATA/BALATONLELLE Immár másodszer találkoztak azok a „volt endékások”, akik 1967 és 1983 között – államközi szerződés alapján – az egykori Kelet-Németországban, a Német Demokratikus Köztársaságban dolgoztak évekig. A június eleji balatonlellel összejevetelen több mint ötszázan gyűltek össze, hogy felidézzék évtizedekkel ezelőtti élményeiket, kalandjaikat. Tatai résztvevője is volt az összejevetelnek.

Június elején Balatonlellén néhány napra „feltámadt az NDK”. A szálloda előtt a magyar zászló mellé felhúzták az NDK volt lobogóját is. az MZ Klub Hungary motorosainak felvonulása.

Egy (retro-) kiállítás képei...

A felvonuló motorosokat egy NDK-s rendőrnek öltözött társuk, Papp Laci irányította, akinek most nagy sikere volt. Annak idején a fiatalok azonban nem szívesen találkoztak a keletnémet rendőrökkel. A rendezvényen megjelenteket köszöntötte Kenéz István, Balatonlelle polgármestere is.

Rigó Erik 1969-től két évig dolgozott a Drezda melletti Coswiganban. A volt tatai rendőrkapitány, jelenleg a DERIK Biztonságvédelmi és Magánnyomozó Kft. ügyvezetője elmondta: mindig is rendőrnek készült, és több társával azért is mentek ki az NDK-ba, hogy nyelvet tanuljanak. Sok akkori barátja később kollégája is lett, akik különböző városokban, különböző beosztásokban szintén rendőrként dolgoztak. Ma már valamennyien nyugdíjasok.

A mostani találkozó megnyitóján az „egyenpólókat” viselő résztvevők olyan retro-kiállítást rendeztek régi „endékás” tárgyakkal, eszközökkel, relikviákkal, amelyről a Somogy megyei napilap úgy nyilatkozott hogy „Fábry is beajúlna ha látná. Volt még levehető ajtájú turmixgép is – mondja Rigó Erik.

Az akkori fiatalok közül sokan kint maradtak, családot alapítottak és mára többükből ott lett sikeres üzletember. A legtöbben azonban hazatértek, ám sokan már nem jöhettek el erre a találkozóra. Rigó Erik például negyedmagával egy kétszobás összkomfortos lakásban lakott, jól kerestek, vidámak, fiatalok voltak. Rigó Erik egykori lakótársai közül hárman sajnos többé már nem vehetnek részt a találkozókon...

A tatai üzletember szívesen időz a múltban. Meséli: a magyar átlagot meg-

VISSZA A MÚLTBA... A RÉSZTVEVŐK EGYENTRIKÓBAN ÉNEKELNEK

(FOTÓ: ZSEBÉNYI JÓZSEF)

haladó fizetésből bőven jutott étterembe – ahol akkor sorban kellett állni, hogy bejuthassanak –, de telt szórakozásra, kirándulásra, motorkerékpárra is. Még az itthon maradt szülőknek is jutott kis segítség. Meglepetésekkel is szolgált az idei találkozó: a volt NDK-ban született egyik leány hsz-zsú évtizedek után itt kapott először hírt az édesapjáról.

A becslések szerint több mint 40 ezer magyar fiatal dolgozott az egykori NDK-ban a hajdani államközi szerződés alapján. Az egyik főszervező, Zsebényi József, az idén megalapított NDK-s Magyarok Egyesületének elnöke nyilatkozatából kiderül: minden várakozást felülmúló volt az érdeklődés a közös nosztalgizás iránt. De nem csak nosztalgizás volt! A jelen levők többek között előadást hallgathattak az NDK-s évek nyugdíjba történő beszámításáról.

Az első találkozón még kevesen voltak, most több mint félezen, jövőre még több érdeklődőre számíthatnak. Ezért is népszerűsítik az ndk.hu közösségi portált, amelynek már több mint 1600 regisztrált tagja van. A portál megálmodója Katona Tibor, aki 1976-ban Neuhausban dolgozott. A kapcsolattartást fontosnak tartja Gergely Márta, a másik főszervező is, aki Erfurtban dolgozott és akkor mindenki Kismártiként ismerte.

Rigó Erik, az egyesület egyik alapítója úgy véli: a személyes találkozó és az internetes kapcsolat segíti a régi baráti közösségek felélesztését, azokét, akik szoros egymásra utaltságban éltek ifjabb korukban távol otthonuktól.

Sikeres volt az idei találkozó: a szervezők ígérik, jövőre szintén összejönnek. Rigó Erik biztosan ott lesz... ER

Tatáról mások is voltak az NDK-ban, akik évek óta szűkebb körben találkoznak régi barátaikkal: Kínhefner Gizus például a Premnitz-Rathenau-i csapatot erősítette 1976-ban. Ők majd szeptember 5-én találkoznak a vizek városában.

Jubilált a fotóklub

RÉVKOMÁROM Kétnapos rendezvénysorozattal ünnepelte megalakulásának 50. évfordulóját a komáromi fotóklub a Duna Menti Múzeumban. Pénteken több mint száz alkotást bemutató kiállítás nyílt a komáromi múzeum főépületében, szombaton nemzetközi konferencia, fotópiknik, szabadtéri műterem és koncert várta az érdeklődőket.

Az ünnepségre Szlovákiából, Magyarországról, Ausztriából, Szlovákiából és Romániából hívtak meg fotóművészeket, különböző klubok tagjait. Szűkebb hazánkat az Oroszlámos György vezette szőnyi Molaj Fotóklub, illetve Szamódy Zsolt fotóművész (Magyar Fotóművészek Szövetsége) képviselte.

A 2007 óta a Helios nevet viselő komáromi klubban az utóbbi 5-6 évben kezdett feléledni ismét a fotósélet. Egyre több a fiatal, akik az idősebbektől is tanulnak, így igazi csapatmunka alakult ki.

A komáromi fotóklubot, amely 1959-ben tartotta első kiállítását számos elismeréssel jutalmazták, így a Szlovákiai Fotósövetség aranyjelvényével. Több klubtag elnyerte a Szlovákia Fotósövetség mestere címet, Szabó Lászlónak és Varga Tibornak pedig a Nemzetközi Fotóművész Szövetség (FIAP) nemzetközi fotóművész címet adományozott. A klub örökös tiszteletbeli tagja Tóth István, az Évszázad Kiváló Fotóművésze (1980, New York).

A pénteki rendezvényen Csütörtöky József, a ko-

máromi múzeum igazgatója idézte fel Komárom fotótörténetét, majd Jozef Keppert, a Galántai Fotóklub elnöke és Mácza Mihály, a komáromi múzeum történésze méltatta a szlovákiai fotóművészet jeles korszakait. Az ünnepségen okleveleket és plaketteket adtak át azoknak, akik munkásságukkal évtizedeken át segítették a fotóklub fennmaradását és alkotásaikkal öregbítették a komáromi fotózás hírnevét.

A múzeum központi épületében megnyitották a Helios elmúlt ötven évét idéző fotókiállítást.

Június 20-án, szombaton nemzetközi fotókonferenciát tartottak szlovákiai, erdélyi és magyarországi előadók közreműködésével, délután pedig ismét fotópiknikre várták az érdeklődőket. VT

TATA Igazi régimódi vásári hangulatot varázsoltak az Angolparkba az immár 10. Tatai Sokadalom szervezői, a Tatai Kenderke Néptáncgyesület tagjai.

A házigazdák *Kun Katalin* elgondolása szerint a hagyományápolásnak szentelték ezt a két napot, a június 20-át és 21-ét tizedszer is; kár, hogy csak ilyen remek alkalmakkor csodálkozunk rá újra meg újra, hogy milyen gazdag a népművészeti és a kézműves örökségünk, mennyire mélyen gyökerező tánc kultúránk és magyaros ruháink, népi inycségeink vannak (még).

Szombaton is, vasárnap is sokan jöttek az Angolparkba Tatáról és távolabbi vidékekről is, hogy a hétköznapi kizakadva élvezzék a Vásárosok terének látványosságait, hogy a gyerekekkel együtt lelkesedjenek a meselabirintusban *Beke Kata* Játéktárának, a diákelőadóknak, bekapcsolódjanak a labirintustáncba vagy részt vegyenek a várost átszelő

A SOKADALMI MENET, A SOK SZÉP ÖLTÖZET KÜLÖNLEGES LÁTVÁNYT NYÚJTOTT

sokadalmi menettánc. A „forgatókönyvet” olykor megzavarta ugyan az eső, de a sátrak elég tágasnak bizonyultak a szereplőknek és a nézőknek egyaránt.

Pedig az idén is sokan eljöttek és élvezték a Tündök Zenekar műsorát éppúgy, mint az Aranykocsi Néptáncgyűttes vagy éppen a Csereszömörce táncházát. A humorba bugyolált tiszta magyar mesék – *Berez András* jóvóltából – itt is nagy

sikert arattak, és még meg is énekelte a közönséget.

Vasárnap volt táltosdobolás (*Molnár Gábor* és társai jóvóltából), jött a Ládafia Bábszínház, fellépett a Bástya citerazenekar. A népzenei együttesek fellépését olykor az Ijász-verseny díjkiosztója vagy éppen *Écsi Gyöngyi* meséi „szakították meg”. A táncosok galája után jött a Szent Iván-éji tűzgyújtás mindenféle „varázslásokkal” és a tűzgrás...

Két percben...

Ma a másságról mesélek neked, kisfiam.

Tudod, nálunk meg a nagynál meg másoknál senki sem „más”. Ott van anyu meg apu, a nagyi meg a papi, meg tí, gyerekek (az unokák). Sajnos, csak négyen vagytok, de hát semmi sem úgy alakult, ahogy annak idején eltervezték, eltervezték: testvérem is csak egy született, az is későn. De ez most mindegy. A gondokban sem volt hiány, általában ugyanúgy ránk járt a rúd, mint a többiekre. A többségre.

Akár így is kezdődhetne a kis beszélgetés a hat (na jó, hat és fél) éves gyerekekkel, ha éppen arra lenne kedvünk. De ha már csevegünk – szerencsére gyakran – fontos ügyek jönnek szóba. A dínók, a vulkánok meg az úrhajók most a vezető témák nálunk. A többit látja, érzi, tudja, átéli: így szocializálódik. Számára így természetes (gömbölyű) a világ.

Az egyik vasárnap moziba megyünk. Most a Volt volt a kívánság. Ketten ülünk a közepes teremben; komótosan kiválasztjuk a megfelelő helyet, gondosan mérlegeljük, hogy honnét nem fog zavarni minket senki sem a filmnézés közben. Hát, egyetlen néző sem zavart az önfeledt szórakozás közben.

Más zavart. A másság zavart. A rövid reklámfilm zavart, amelyben néhány percnyi felvezetés után közlik velünk, velem meg a hat és féleves gyerekekkel, hogy a másság is természetes, fogadjuk el. A kisserác figyelmét szerencsére egyebek kötötték le, nem értette, miről van szó.

Azt viszont én nem értem, és a parádék óta nem látom be: a „másság”, mint magánügy miért lett hirtelen ennyire közügy, hogy két parádé között valaki mindig bejelenti, hogy „más”, és a megértésünkért rebeg. Meg olyan jogokért, mintha ők is ugyanolyanok lennének. Keveset hallani viszont azokat az egészséges családokat, akik nem „mások”, csak él(né)nek a „hagyományos” rend szerint, egyre apadó jogokkal. És ez nem mese.

VEIZER TAMÁS

Megszorítások a szakképzés kárára

TATA A szakképzés lehetőségeit tekintette át csaknem száz szakember a Hotel Gottwaldban. *Szilágyi János* szakképzési igazgató (KEM KIK) a kormány szakképzéssel kapcsolatos megszorító terveiről beszélt. Ha ezeket elfogadják, a felére csökkenhet azon tanulók száma, akik cégeknél sajátítják el szakmájuk fortélyait. *Simon Géza*, a megyei közgyűlés alelnöke a megyei szakképzési társulás (TISZK) lényegét ismertette. *Juhász József*, a kamara elnöke, a régió képzési bizottságának társelnöke az ideai teendőket vázolta fel.

Mini Magyarország a kastélyparkban

KISBÉR A kiskisbéri kiskastély felújításával párhuzamosan Mini Magyarország épül a kastély parkjában.

A kiskisbéri kistérségi társulás tagjainak elképzelése szerint a parkban láthatók lesznek hazánk nevezetességeinek makettjei. A kicsinyített látványosságok tájegységeként mutatják majd be az ország épített örökségét, műemlékeit, jelentős középületeit. A forrásokra pályázatot nyújtanak be.

A Mini Magyarország elkészülte után jelentős turisztikai vonzerőt jelent majd a Bakonyalja számára.

Együtt a vízügyesek, és a rendőrök

TATABÁNYA A jövőben együttműködik a Komárom-Esztergom Megyei Rendőr-főkapitányság és az Észak-Dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság. *Gorgosilits Fábán* főkapitány és *Janák Emil* vízügyi igazgató elmondta: a megállapodás rögzíti a közös járőrözések szervezését, a vízművek védelmét a rongálók és tolvajokkal szemben.

A határőrség integrációját követően a rendőrség dolga a határvédelem is, amely a megye esetében a Duna és ezzel együtt az árvízi töltésrendszer védelme és ellenőrzése.

A díszítőkövekről tanácskoztak

TATA Országos szakmai napot tartottak a Szilikátipari Tudományos Egyesület, a Magyar Kőszövetség, a Magyarhoni Földtani Társulat szervezésében a tatai várban. A szakemberek ismertették a térség lelőhelyeit, a kő kiválasztás szempontjait, a díszítőköv-homlokzatok építészeti kérdéseit. Szó esett a kőburkolatok minőségéről, a kőnek modern építészetben betöltött szerepéről is.

Az első konferenciát 1999-ben Veszprémben tartották; a mostani, hatodik szakmai napnak – első alkalommal – Tata adott otthont.

Muzsikus Világ

Angolkerti Jazz Esték

A PÁLMA RENDEZVÉNYHÁZBAN
Kéthetente, csütörtökön
2009. július 9. csütörtök, 19.00

Nossa
A latin ritmusokra építkező, több műfajból érkező tagokkal megalakult zenekar a nyári fesztiválok közkedvelt együttese.
Hornai Zóra - ének, gitár, Zábó Tamás - gitár
Simkó-Várnagy Mihály - cselló
Varga "Főtörzs" Milán - ütőhangszerek
2009. július 23. csütörtök, 19.00

Jazz7
A miskolci zenekar koncertje nagy öröm számunkra, hiszen ilyen "fúvós-arszenál" ritkán hallható a Pálma Rendezvényházban.
A kiváló muzsikusból álló "Jazz7" koncertje igazi jazz-csemege lesz a közönségünknek!
Szántó Sándor - dob, Ruszó András - basszusgitár, Sándor Ferenc - szaxofonok, Erdő Zoltán - szaxofonok, Péter Zoltán - trombita, Molnár István - pozán
Dobronovszky Róbert - zongora

SOLU.S

Muzsikus Világ
www.muzsikus.hu

KOMÁROM-ESZTERGOMI ESTVÁZOK

Grill ételek, saláták, desszertek, koktélok

www.palmhouse.eu

Belépő: 1000 Ft/fő

Asztalfoglalás:
34/586-553, info@palmhouse.eu

2890 Tata, Angolpark

Jubilál az első bányász zenekar

DOROG Ünnepi műsorral emlékeztek elődeikre a Dorogi Német Nemzetiségi Kulturális Egyesület Bányász Zenekarának tagjai a József Attila Művelődési Házban. A formációt Bányász Koncert Fúvós Zenekar néven 12 taggal alakították 1889-ben Annavölgyön a zeneszerető bányászok.

A zenekar Cseh- és Morvaországból betelepített zeneértő bányászokból tevődött össze. Első vezetőjük a bányaigazgató, Winkler János volt. A kutatások szerint ez volt az ország első bányász zenekara.

Létszámuk 1914-ben 21-re emelkedett. A bányaigazgatóság 1918-ban Dorogra települt: a zenekar kétféle vált. Egy részük Dorogon folytatta a zenélést Fleischer Ferenc karnagy vezetésével. A II. világháború után az elkallódott, széthordott hangszereket, kottákat Gáldi Ferenc, Pillár Ernő, Hám János gyűjtötte össze. Lassan újraszerveződött a zenekar.

Az elmúlt 120 év alatt a városban és a térségben sok rendezvényen szerepeltek. Évtizedeken át bérleti hangverseny előadásokkal léptek fel. A most 45 tagú zenekart 1988 óta Zagyi István karnagy vezeti.

Dorog város Pro Urbe Díjjal ismerte el a zenekar eddigi munkásságát. Az ünnepség egyik mozzanata volt az új zászló adományozása. Először Kiss-Maly László esperes, a bányászok védőszentjéről elnevezett Szent Borbála templom plébánosa áldotta meg a zászlót, amelyre emlékszalgot kötöttek az önkormányzat és a testvérvárosok képviselői, Tát, Sárísáp, Mogyorósbánya zenekarainak karnagjai, a Dorogi Német Kisebbségi Önkormányzat elnöke. *Bohner Antal*, a zenekar elnöke köszönő szavai után az ünnepi alkalomra összeállított koncertet adtak.

NAGY TIBOR

A NYITNIKÉK JÁTSZODA A TÁJAK, EMBEREK, KÖRNYEZET EGYESÜLET ÉS A MOSOLYGÓS GYERMEKEKÉRT ALAPÍTVÁNY SÁTRÁNÁL

Nyárköszöntő – civilekkel

TATABÁNYA Nehéz hagyományt teremteni a megyeszékhelyen a nyárköszöntő fesztiváloknak – „lánykori nevén” Szent Iván-éji karneválnak. Hol a pénz, hol a tehetség hiányzik ahhoz, hogy (sátor) tető alá hozzák a két-háromnapos „non-stop” nyárünnepet.

Az időjárás a legkisebb akadály, bár most, június 20-án megnehezítette a résztvevők dolgát. Látogató kevés volt, program volt is meg nem is – a mazzorettek legalább kitarítottak –, no meg a tömegképző civilek, akik legalább

játékkal, bemutatókkal, ajánlatokkal vittek némi színt a szürke ünnepbe. Elmaradt a főzőverseny, az „Eszterlánc” rekordkísérelt is: a szervezők óriási kézfogásos körtáncára még minimum egy évet várni kell.

Jobban jártak azok, akik a Tatabányai Múzeumba vonultak 21-én egy tea melletti beszélgetésre, alkalmi tárlatnézésre – *Jakobi Anna* festményei és *Dallos István* fotói kínálták magukat, meg a tatabányai csillagászok vetített képes előadása. Éjfélkor *Hodossy Ildikó* előadóművész szerelmes, pajzán versei nyújtottak önéleltd szórakozást.

SVM

„Hírességekben gondolkodni”

VÁRSZÍNHÁZ Zenés, táncos produkciók, magyar színházak, jazzkoncertek

ESZTERGOM A Várszínház csaknem húsz éve, 1990 óta jelenlegi helyén, a Budai toronyban, a várfalakkal övezett területen – a hajdani török temető helyén – várja a nézőket. Horányi László művészeti vezető óvatosan fogalmaz az évszámokkal kapcsolatban, Esztergomban ugyanis messzire nyúlnak vissza a színjátszás gyökerei.

A hatvanas években már létezett az Esztergomi Várszínház: ekkor ugyan még más városok színtársulatai mutatták be itt előadásait, most saját produkciókkal is felhívják magukra a figyelmet az esztergomiak. Horányi László inkább azt a következetes színházi munkát emeli ki, amely révén évről évre sikerül új színt, új gondolatokat vinni a teátrum életébe.

– Az idej programok öt csomópont köré szerveződnek. Július 3-án és 4-én mutatjuk be a Pusztasó: Végy karjaidra, idő című összeállítását saját produkcióban, amely Sinka István verseire épül. A dramaturg Egerházi Attila, mo-

dern hangszerelésű zenéjét Nagy Szabolcs és Pengő Csaba komponálta.

A mostani bemutatónak is vannak előzményei, és nem véletlen, hogy Horányi László rendezőként jegyzi az előadást. Még 1985-ben, debreceni színezházban bemutattott egy Sinka-műsort, aminek ötletét akkor Jancsó Adrienn: előadóművész Vers a várban című sorozata adta. A kissé elfeledett Sinka István költészetét újragondolva, sokféle módon és színházi eszközzel – mozgásban, koreográfiában, dalban, prózában elbeszélve – mutatják be, a gödöllői ballet-táncosok közreműködésével.

A másik, Örkény István: Macskajátéka – Mácsa Pál rendezésében, öt Kossuth-díjas színész közreműködésével, az Örkény Színház-zal közös produkcióban – sok izgalmat ígér.

– Bemutató színház is vagyunk, más előadásokat is meghívunk Esztergomba. A veszprémi Petőfi Színház Pozsgay Zsolt: Janus című darabját július 15-én,

a Budaörsi Játékszín Márai-előadását pedig július 29-én láthatja a közönség.

A harmadik pillér a határon túli színházak bemutatkozását jelenti. Horányi László fontosnak tartja a külföldi magyar előadások meghívását is. Az idén a révkomáromi Jókai Színház Machiavelli: Mandragórát adja elő, augusztusban a Kolozsvári Magyar Operaház előadásában Venczel Péter: Mátyás a vőpádon című rockoperája ígér feledhetetlen élményt. Ősszel a beregszászi társulat lesz ismét Esztergom vendége.

– A Várszínház koncepciója szerint az idegennyelvű előadások jelentik a negyedik pillért. Szeretnénk német és angol nyelvű előadásokat, most a Bambergi Hoffmann Theater tart német nyelvű előadást július 10-én és 11-én.

A következő pillért a gyermekelőadások alkotják: immár a 9. alkalommal lesz esztergomi bábozótoronyos gyermekelőadásokkal augusztus 10-16. között. A színházi produkciók

Horányi László

mellett természetesen fontosak a zenés előadások, koncertek is. Az idén megfordul nálunk Tátrai Tibor az új formációjával, Földes László, alias Hobo, az idén is lesz L'art pour l'art, két este is, szervezünk hastánc-estet is.

– Járt Esztergomban a 100 tagú cigányzenekar, tavaly Szentpéteri Csilla volt a vendégünk. Az ő fergeteges koncertjével „avattuk fel” a Bazilika előtti teret, ami kiválóan alkalmas látványos előadások bemutatására. Ezt ki is használjuk a Világstárok Esztergomban sorozattal: Al Di Meola jazzkoncertjét is ezen a helyszínen élvezhetik majd a műfaj rajongói, a táncművészet iránt érdeklődők pedig az ExperiDance látványos produkcióját láthatják a tágas téren. Bízunk abban, hogy az időjárás miatt nem kell egyetlen előadást sem máskorra halasztani... **VEIZER TAMÁS**

„Szeretnénk, hogy a turizmus ráépüljön a rendezvényeinkre, ezért érdemes nagyban, hírességekben gondolkodni.”

Van színházad, éli veled!

A felújított Jászai Mari Színház bérletes előadásai a 2009/2010-es évadban

Felnőtt előadások

- Bertolt Brecht: **A kaukázusi krétakör – Tatabányán** (zenés színmű)
- Lionel Bart: **OLIVÉR!** (musical)
- J. B. Molière: **A nevetés iskolája – Amphitryon** (komédia)
- Molnár Ferenc... és sokan mások: **Zsákbamaczka – avagy Lear király monnyon le!!!** (választási kabaré)

Gyermekelőadások

- Mímóka
- Süsü, a sárkány
- Zene-bona, Szana-szét
- Varázslatos átváltozás (Fehérvarázs)
- Minden egér szereti a sajtot
- Mese a tubatigrisról és a trombitapárpákról
- Túl a Maszat-hegyen
- OLIVÉR!
- Irány Río!
- Farkas és Pirozka
- Kövek

Információ és bérletvásárlás a színház épületében (2800 Tatabánya, Népház u. 5.)
 Közöségszervezés: 34/513-045; 513-046; szervezes@jaszaimariszinhaz.hu
 Jegypénztár: 34/513-047; (70) 38-28-128; jegypenztar@jaszaimariszinhaz.hu
 www.jaszaimariszinhaz.hu
 A színház a műsverszolgáltató jogát fenntartja!

GYERMEKELŐADÁSOK

Egész nyáron Vértess Játésház!

Minden kedden és csütörtökön 15.00 és 18.00 óra között kreatív foglalkozások a Vértess Center Színpadán.*

Vértess Center – ott a helyünk!

*2009. június 16. és augusztus 18. között.

www.vertesscenter.hu

A modell ruháit a **Itéke** biztosította!

VÉRTESS CENTER
 2800 Tatabánya, Győri út 7-9.

Táborozók és úszni tanulók

KOMÁROM Javában zajlik a fedett medence felújítása: a szakemberek újrafestik a fatérszerkezetet, kicserélik-kijavítják a padlózatot. A tervek szerint június végére ismét fogadja a vendégeket a nagymedence.

Kerekes Tibor, a Komthermál Kft. ügyvezetője az idei nyár egyik legfontosabb beruházásnak nevezte a mostani munkálatokat. Az úszni, fürödni

Mire lapunk megjelenik, már el is készülnek a felújítással

vágyók a szabadtéri medencék közül választhatnak, és bár az időjárás néha megtréfálja a vendégeket, már igazi strandidő fogadja az idelátogatókat.

Szerencsések voltak azok az agárdi Chernel István Általános Iskola és Gimnázium alsós diákjai is - mind az 54-en -, akik táborozni jöttek Komáromba. Több csoportban tanulnak úszni. A „kezdőkkel” Tóthné Török Klára tanárnő, a nagyobbakkal Czézei János tanár foglalkozott. A két pedagógus elmondja: 15 éve Komáromban mindig eltöltenek néhány napot a gyerekekkel.

A strandon már a kora délelőtti órákban nagy a nyüzsgés: anyukák és apukák a kis lurkókkal a gyerekmedencéknél sürgölődnek, az idősebbek a melegvízű medencékhez igyekeznek, de van, aki inkább napfürdőzik egy keveset - még a forró déli órák előtt.

A régebben lebontott faházak helyén kialakított teraszos részen kis társaság verődik össze a vaskos faasztalok mellett. Ők majdnem 200 kilométert autóztak, hogy a céges üdülőházban pihenjenek néhány napot. A termálfürdő egyik dolgozója kiskocsival viszi a hatalmas sakkfigurákat a nagyméretű sakkasztalhoz; mint mondja, délutá-

TÓTHNÉ TÖRÖK KLÁRA TANÁRNŐ KIS TANÍTVÁNYAIVAL, KENESEI LAURÁVAL ÉS CSÁK RÉKÁVAL

nonként komoly partikat játszanak az árnyékos helyen, olyankor érdemes odamenni.

Régi ismerős sétál a fák árnyékában: a tatabányai Sárai Dezső nyugdíjasként minden szerdán és szombaton vendég a strandon, komáromi születésűként évtizedek óta idejár. Nevetve jegyzi meg: az mindenképpen „hibaként” róható fel, hogy az ikermedencében ritkán egyezik meg a víz hőfoka azzal, amit kiírnak. Vagy túl meleg, vagy túl

hideg. Tizenöt év után ennyi „panaszra” teltt tőle.

A vendéglátóegységek lassan kinyitnak: előkerülnek a műanyag székek és asztalok, kifeszítik a napernyőket; tízre minden készen áll a vendégek fogadására. Egyikük megjegyzi: még kevesebben vannak, talán majd júliusban...

Ebben bíznak a kempingben is: eddig 17 vendég költözött be lakókocsijával; az egyetlen francia kerékpáros meg már reggel továbbkerekedett... **JAG**

HIRDETÉS

A víz szerelmesei a Fényesen

TATA A várostól másfél kilométerre Naszály felé, a Fényesforrásokból enyhén szénsavas, 21-22 fokos hőmérsékletű víz tört a felszínre. Közülük három forrásnak megkülönböztető nevet adtak a tataiak.

A legszó a legszebb, amelyről a fürdőt „Fényesnek” nevezték el. Az itt kialakított fürdő híre már mesze túlnőtt a megye határain.

A Fényesforrások közelében levő Feneketlen-tó hideg és mély vízében csak horgásztak. Ma a Fényesfürdőn 2000 nm-es sekély vízű, gyermekek-

nek szánt „amorfi”, egy 50 m-es, feszített víztükrű sport úszómedence várja a fürdőzőket. A Fényesfürdő területén bérelhető faházak és lakókocsiparkolók vannak, szauna is működik. Májustól szeptemberig saját sátras és bérelhető kemping is üzemel itt.

Nyári fürdőidényben a környező településekről is sokan keresik fel a természeti környezetben felüdülést biztosító 26 hektáros fürdőtelepet, amelynek különleges környezete, növény- és élővilága védeltség alatt áll. Sok százan fordulnak meg itt naponta, hogy a szép helyen élvezzék a kellemes fürdőhelyet. (X)

Nyitás előtt

IRODATECHNIKA

KULCS KFT

NYÁRI AKCIÓ!

-10%*

* a kedvezmény valamennyi irodabútorra és irodai szekre vonatkozik

www.kulcskft.hu

KULCS a megoldásban - már az interneten is!

Elegancia. Kényelem. Szakértelem.

Irodatechnika-IRODABUTOR:

▼ 2800 Tatabánya, Erdész út 1., Tel./Fax: (34) 512-100, (34) 310-949

A titkozatos „néger fejek”

ÁSATÁS Római villagazdaság nyomaira bukkantak

VÉRTESSZŐLŐS A falu határában mintegy négyhektáros területen kezdte el beruházását egy vállalkozó, ám a munkagépek alig néhány tíz centiméterre a felszín alatt kőbe ütköztek. A környéken egyáltalán nem szokatlan „akadály” azonban lassanként falmaradvánnyá állt össze. Az építők helyét ekkor a régészek vették át.

A Tatabányai Múzeum munkatársa, A. Pál Gabriella régész, az ásatás vezetője (kis képünk) a több hete tartó munka után is lelkesedéssel beszél a feltehetően III-IV. századi, késő római villagazdaság nyomairól. Mint mondta: Pannónia ezen részén nem voltak ritkák a hasonló falvak, „vicusok”, ám most a nagy kiterjedés is meglepte őket. A 30 napra tervezett ásatást már meghosszabbították 60 napra, de lehet, még tovább tart majd a munka. A területen több tucatnyian ásnak, talicskáznak, méricskélnek. A leleteket A. Pál Gabriella osztályozza.

A falak alapzatán kívül találtak római pénzerméket, bronz csattöredékeket és ép térdfibulát. Előkerült a rómaiak luxuserőműjének tartott, feltehetően Germániában gyártott terra sigillata egy darabja, de az ásatások során vas- és bronzkori kerámiákra, Árpád-kori pénzermékre is bukkantak. Az ásatásvezető szerint több réteget kell vizsgálniuk, ezek közül csak a leglátványosabb a római.

A szomszédos területről az ELTE Régészettudományi Intézetének térinformatikai laborja a közelmúltban készített légi felvételeket. Azok alapján sejteni lehetett, hogy a felszín alatt egy római villa főépülete található, de halványan kivehetők voltak több épület nyomainak is. A falak felett ugyanis kevesebb a termőföld, így a vetésben a növényzet jól mutatja az épület körvonalát.

A feltárások után derül ki, hogy a villagazdaság falmaradványai érdemeke megőrzésre, és ha igen, hogyan lehet konzerválni őket – mondja a régész. Ha igen, arról a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal dönt.

Pál Gabriella elmondta: folyamatosan kerülnek elő üvegtöredékek, illetve a római kerámianyag is napról napra gazdagodik. De három olyan tárgyat is kiástak az elmúlt héten, amelyek más megvilágításba helyezhetik a hajdani villagazdaságot. Az egyik egy majdnem teljesen ép örlőkö, valamint egy sarló: mindezek mezőgazdasági tevékenységre utalnak. A teljes kiásást követően ezek is a múzeumba kerülnek.

A harmadik lelet valószínűleg egy nagyméretű domborműves tál része. Eredete, funkciója még bizonytalan, hiszen a római korról foglalkozó régészek sem láttak még ilyet. Mintha néger fejek lennének rajta körben. A különleges darabot már vizsgálja az ELTE Ókori Régészeti Tanszékének messze földön ismert római kori szakértője, dr. Gabler Dénes professzor.

Az összesen 4 hektárnyi területen még van mit feltárni, bár elképzelhető, nem is tárják fel az egész területet. Már az eddigi feltételezések is finomodtak,

hiszen a kiásott falmaradványok több kisebb, egymással nem összefüggő kőalapozás részei, ami azt mutatja, hogy több ház állt itt. Azt még nem tudni, hogy egy műhelycsoport volt-e vagy falut alkottak. A Pál Gabriella szerint esetleg kőalapozású vályogházacskák lehettek, mivel túl kevés a téglatöredék ahhoz, hogy téglából épült házak lettek volna. A falak között találtak még fűtéstéglákat és tetőcserepeket is. A területhez képest keveset, aminek oka lehet az is, hogy a terület két szélén út, vasút épült, a földmunkák során sok korabeli lelet eltűnhetett.

Az előkerülő tárgyakat gondosan megtisztogatják, lefotózzák, helyüket megjelölik, majd részletes rajzot is készítenek róla. A hatékony dokumentálásban segít Stemler Zoltán, aki alapvégzettsége szerint faszobrász, ám érdeklődése, tehetsége elvezette az ásatásokig, ahol mindent milliméterről milliméterre pontosan lerajzolt. A szomódi ásatáson is ő rajzolta le a leletek pontos helyét.

A munkások a hatalmas területen folyamatosan ássák, talicskázák a földet, ha éget a nap, ha esik. A római villagazdaság lassan „feltámad” romjaiból.

VEIZER TAMÁS

ALBUM

AZ ÁSATÁS EGYIK HELYSZÍNE

A SARLÓ A FÖLDMŰVELÉS FONTOS ESZKÖZE

A RITKA LELETNEK SZÁMÍTÓ ÖRLŐKŐ

STEMLER ZOLTÁN DOKUMENTÁL

AZ ÁSÁS, TALICSKÁZÁS FOLYAMATOSAN ZAJLIK

Főtér – piactól az agóráig 2.

KÖRKÉP Forgalmas terek vonzó élményelemekkel

VÁROSOK Pályázati lehetőségekkel is segítik az önkormányzatokat, hogy a központi forrásokból megújítsák, megszüpítsék a városok központi tereit, új funkciókat telepítsenek oda. A régi városok terei hajdan adminisztratív és kereskedelmi gócpontok is voltak, itt cseréltek árut és információt a helybeliek, itt intézték világi és egyházi ügyeiket, itt pihentek; idővel azonban a „klasszikus” értelemben vett agórák annyira védetté váltak, hogy lassan kikoptak onnét azok a funkciók (éttermek, üzletek, szolgáltatások), amelyek eleve séget, lüktetést vittek oda. Ha e főterekből „múzeumot” csinálnak, turisztikai vonzerő, élményelemek nélkül, kik fognak odajárni?

TATA A Magyar-terv is foglalkozik a Kossuth tér átépítésével, néhány éve a Tata Barátainak Köre évkönyvet jelentetett meg a tér jövőjével kapcsolatban. A közelmúltban a Fellner Jakab Kör a Bordó Házban szervezett találkozót, ahol építészek és civilek cserélték ki gondolataikat a csaknem egymilliárdos beruházásról. A véleményekről *Markos Anikó* okleveles építészmérnököt kérdeztük (kis képünkön).

- A találkozón Török Péter tájépitész és -tervező gondolatait a Kossuth tér tervéről még „munkaközi” állapotban hallgathattuk meg. Egységes volt a véleményalkotók elvárása a tér funkciójával szemben: nem lehet „csak” reprezentáló rendezvényter, hanem nyugsgó, kisvárosi multifunkciós térként kell üzemelnie. Több eszközzel biztosítani kell azokat a peremfeltételeket, amiktől a tér alkalmas rendezvények, kirakodásárok befogadására, hogy a hétköznapok élettere is legyen: az itt lévő üzletek, hivatalok megközelítését, a szolgáltatók, vendéglátók kitelepülését is lehetővé teszi.

- **Ennek több feltétele van, például a közlekedés, mégha korlátozott mértékben is.**

- Fontos, hogy az itt közlekedőknek, ügyet intézőknek megpihenést is nyújtson, élményelemek tegyék egyvedivé, ugyanakkor méltó környezetet adjon a

meglévő Mária szobornak. Igényes élettere legyen a tér környezetében lévő iskolák sok száz diákjának.

- **A tervező kiemelt szerepet szán a tér templom felé eső részének. Itt azonban a szintkülönbség nehezíti az elgondolást.**

- A szintkülönbséget „használható módon” kell áthidalni, hogy a támfalakkal ne akadályozza meg azt az elgondolást, hogy összefüggő felületek biztosítsák a térfalban működő funkciók és a tér

közvetlen kapcsolatát. Ez a kontaktus a burkolatok összefüggő rendszerével, kiemelt szegélyek nélkül, „átjárható” burkolatváltásokkal oldható meg. A gépkocsi közlekedése a tér kialakításának alapfeltétele. Az autók kitiltása a térről a hétköznapokon nem biztosít életképes jövőt a kisvárosi létnek.

- **Milyen szempont alapján lehet-e elemezni a várható következményeket?**

- Fontos hogy NE olyan idegenforgalommal rendelkező nagyvárosi reprezentatív terekkel vessük össze a tati Kossuth teret, ahol a hétköznapot is az idegenforgalom „uralja”. Olyan kisvárosokról vegyünk példát, ahol sikerült nyugsgó, forgalmas teret kialakítani - térrendezési eszközökkel, burkolatrendszerekkel, térbútorokkal, „élményelemekkel” - az ott lakók számára. Ez nem zárja ki a hétfégi, alkalmasszerű „reprezentálást”, rendezvények befogadá-

sát. Kell, hogy teret kapjon a hétköznap „kiszolgáló” funkció, a közlekedés - parkolás, amelyet olyan eszközökkel kell megoldani, hogy ne esztendőzze a téren az „átjáró” fogalmat, ugyanakkor biztosítsa a célforgalmat.

- **A burkolatokkal mennyire lehetne érzékelhetővé tenni ezt az elképzelést?**

- A burkolati rendszer kialakításakor nem szétválasztott (út-tér), hanem egységes koncepció alkalmazásával „univerzálisan” használható közlekedési - parkolási felületeket lehet integrálni a burkolati szövetbe. A tér másképp viselkedik a különböző időszakokban, így a napközbeni gépkocsi parkoló forgalmat 16 óra után a nyugalmi, forgalom csökkenése váltja fel, ehhez kell rugalmasan alkalmazkodnia a tervnek. Az a burkolt felület, amely napközben út és parkolóként funkcionál, délután, este a

kávéház teraszává válik. Ha ilyen feltételekkel alakítják ki a teret, forgalomtechnikai korlátozásokkal a különböző

napszakokban, hétköznap és hétvégén, ünnepnapokon különböző módon lehet használni.

- **Következő alapkérdés a zöld felületek, faültetések kialakítása.**

- Három peremfeltételt ajánlunk a tervezési koncepcióhoz. Elsőként a meglévő faállományból azt a néhány egyedtet be kell integrálni a koncepcióba, amely feltétlenül megtartásra érdemes és méreténél fogva „pótolhatóan”. Másodikként a tervezett fasorok, új beültetések nem takarhatják a térfalakat, a teret körülvevő épületállományra való rálátást nem csökkenthetik, hisz éppen ez a rekonstrukció egyik célja, hogy a jelenlegi „park”, zöld „liget” mögül kibontsa, láthatóvá tegye a teret körülvevő térfalakat. Harmadszor az újonnan kialakuló zöld felületnek biztosítani kell olyan „használati értéket”, amely a tér leburkolásával létrejövő nyári túlmelegedést részben kompenzálja, lehetőséget ad „árnyékba húzódásra”, lombkoronája oxigént biztosít a nyári hőségben. E nélkül a tér nyáron használhatatlan lesz. Ugyanezen célból nemcsak „élmény”, hanem használati funkcióval is bír a tere tervezendő vízfelület.

TATABÁNYA A megyeszékhelyen a városházával szemben a tervek szerint százszobás, négycsillagos, alapvetően üzletemberekre számító szálloda épül vállalkozói tőke bevonásával. A szállodával együtt építik a 400 férőhelyes mélygarázst a főtéren, amely felett zöld városi közteret alakítanak ki.

László Tibor építészmérnök, Tata-

Tilalmak nélkül...

GYŐR A főterekkel kapcsolatban *Somfai Attila* (PhD. egyetemi docens, az MTA köztestületi tagja, Széchenyi István Egyetem Műszaki Tudományi Kar Építészeti és Épületszerkezettani Tanszék) több tanulmányt is készített. A győri Széchenyi tér jelenlegi felújítása kapcsán megosztotta véleményét a Dunántúli Krónikával is.

- A szombathelyi és kőszegi termegújítások nekem is tetszenek, a győri a nemes kőanyagválasztással együtt is eléggé semleges megjelenésű lesz az értékes épületállomány melletti csendesszólás gondolatával. A kőburkolat keménységét faburkolatú mezők oldják majd, ami a romlandóság ellenére barátságos lesz.

A járműforgalom totális tilalmának (helyteleníthető) szándéka mellett az árufeltöltés bizonyára lehetséges lesz az üzletek számára. Megemlítette: - Egyetemistaként az osztrák kisvárosokban kerékpártúrát láttam a főtéren alá csúsztatott mélygarázst, amelyről a tér szegletein diszkrétén elhelyezett üvegdobozka-liftek árulkodtak; ezt a győri Széchenyi tér alatt is el tudtam volna képzelni: a régészeti emlékek bemutatásával szépen kombinálva. De nem ez történt Győrben, pedig volt ilyen javaslat. Legalább a római útnak a tértől eltérő irányát ráleheltem volna a burkolatra. A burkolat szép, de nem örök - vélhetően 30 év múlva újragondolható lesz a kérdés.

Tatabányán (Győrtől eltérően) a domborzati változatosság még inkább jelen van, mint helyi érték. Ezt akár előnyösen lehetne kamatoztatni a tér újépítésénél.

Somfai Attila egyik anyagában említi: a téranalízisben, a térműködés vizsgálatában *Hajmóczy J. Gyula* térváltozatosság-elméletei is segíthetnek (nyitott harsányság, védett intimitás, pozitív, negatív saroktér, alakulótér, szobrok, objektumok térkövetelése). A függőleges téranalízis (történelmi „időrétegek”), a különböző magasságú térfalak szerepe más térfelújításoknál is segíthet eligazodni. (A teljes szöveg: www.pontmagazin.hu.)

A Kossuth tér templom felőli oldala a református gimnáziummal. Különleges szerepe lenne ennek a résznek

A tatabányai Fő tér a megyeházával. A baloldali fák helyén lenne a szálló, az autók a föld alá kerülnének, a parkolóból park lesz. De hol lesz az agóra?

A tatabányai nagy-templom előtti tér „egybeolvadna” a Kossuth térrrel. A szintkülönbséget is „hasznosítanák”

bánya korábbi főépítész szerint a megyeszékhelyen nem alakult ki a történelmi belvárosokhoz hasonló központ. A fejlesztés célja, hogy ezt „pótolja”, hogy Tatabánya központi területe elsősorban a saját lakói számára vonzó, sokrétű funkcióval bír, modern építészeti együttessé alakuljon át.

– Milyen fejlesztésekről van szó?

Mik alakíthatják át a tatabányai városközpont jellegét, funkcióit?

– Létrejönnek a kapcsolatok a Fő téren a tervezett szálloda, és a Komáromi út felé eső rész között és a környező nagy forgalmú helyekkel, a Vértes Centerrel és a Csónakázó tó körüli parkkal. Képződik a főiskola két épületét összekötő gyalogút, a mélygarázs és emeletráépítéssel bővül a városháza.

– Mekkora összegekből valósulhat meg a beruházás?

– A központ megújulását célzó projekt összköltsége meghaladja a 1,35 milliárd forintot, az uniós támogatás összege egymilliárd forint. A beruházás 2011. harmadik negyedévében fejeződhet be várhatóan.

– A főter felújításához a pénzügyi támogatáson kívül szakmai segítséget is nyújt az EU.

– Az Európai Unió Urbameco nevű szervezete a tanácsadástól a pénzügyi támogatásig ilyen volumenű feladatok

kal foglalkozik. Tatabánya részt vehet ebben a nemzetközi projektben. Két akcióterületet lehetett megnevezni: az egyik a Fő tér – Szent Borbála tér egysége, valamint Bánhidán a Kossuth út és a katolikus templom környéke, mint városi alközpont. Ez utóbbi azonban már kiesett a rostán. Az Urbameco Birminghamban mutatta be, hogy a felújítás miként működik máshol.

– Az önkormányzat ennek hatására írt ki ötletpályázatot.

– Három pályázat dolgozta fel, hogy a sokszor elkezdett, de soha be nem fejezett, széteső városközpontban hogyan lehet úgy fejleszteni, hogy az egységesítse, lakhatóbbá tegye a tereket, életet öntsön a centrumba, amire most büszkék sem vagyunk, és ott nem is szívesen időzünk. A három pályázó: 1. PLAN BAU Kft., Tatabánya (Páll János csapata), 2. MARÉP Kft., Tata (Markos Anikó csapata) és 3. A.D.U. Kft., Budapest (Gajdos István csapata). Mindhárom pályamunkában voltak megvalósít

tásra váró ötletek, de negatívumok is, vagyis a szakmai zsűri egyiket sem jelölte abszolút győztesnek.

– Mi a tervek kiindulási pontja?

– A tervezett szálloda, ami a nagy parkoló és a Győri út közé kerül, a Tóth-Bucsoki szobor térségébe. A mostani parkoló többszintes mélygarázzsá épül át, felülről csak a parkosított tér lesz látható. A tér burkolataiban, növénytelepítéseiben, vízzel való gazdagításában voltak eltérések, ebben a 2. pályázat jeleskedett. A tér lezárását a régi Centrum áruház felől az 1. pályázat elérépítéssel, a 2. pályázat hozzáépítéssel kívánja orvosolni. Javaslatok születtek a volt telefonközpont környékének fejlesztésére, hogy a Győri út és a felüljáró híd felől is szebb téri és jobb terület-kihasználás legyen elérhető. Még vita van a telefonközpont

melletti parkoló többszintűsítésére, a crossbar központ bonthatóságára, a tér fölszabadítására. A felső térszinten kimaradt a tervből a polgármesteri hivatal előtti parkoló, ami a térszint alá süllyesztve hasznos lett volna. A volt Centrum előtti téren át lehet helyezni a buszmegállót. A józanabb megoldások azt sugallják, hogy a szálloda végfalához hozzá kellene építeni. A városháza nagy tanácsterme is átépíthető, fejleszthető. A tér közepén szökőkutat vagy szobrot lehetne elhelyezni.

– A sétáló utcán át lehet eljutni a Fő térről a Szent Borbála térre.

– Ez az átkötés is fontos, ahogy az eddigi négy kisebb-nagyobb terecske lehatárolása, gyalogos összekötése is. Van olyan javaslat, amely a Szent Borbála tér szétfolyó jellegét úgy orvosolná, hogy osztaná a teret a

kamara épületének továbbépítésével. Az Agóra programban átépülő Közművelődés Háza előtt bővíthető a parkoló, de cél a burkolt felületek gazdagítása is. Módot kell találni arra is, hogy a rendezvények nyaranta kitérjenek a Házból a térre.

VT

Az István-kút. A kút fő motívuma Párkányi Raab Péter öt női alakos, kőből faragott szoboregysége

Egy tér anatómiája

ESZTERGOM A királyváros egykori főtere az eltelt évszázadok alatt több metamorfózison ment keresztül. A Duna-parti terület középkori romjain a Víziváros a barokk korban épült újjá, majd országos központ jellegét elveszítve, a múlt században egyre szerényebb, polgárabb, provinciális kisváros jellegű lett – írja Granasztói Pál.

Tervezőskor az erre az örökségre épülő, horizontálisan és vertikálisan is változó, ingergazdag térsor alkalmas vásárok, utcabél, utcazenészek, kis múzeumok, galériák, üzletek, kávézók, éttermek befogadására. A munkáért 2001-ben különdíjat kapott Nagy Bálint, K. Hlatky Katalin, Bulcsu Tamás, Fábry Zoltán.

A térre viszakerültek a korábban itt álló, különös hangulatú „griffes padok”; hamarosan elkészül Párkányi Raab Péter Géza fejedelmet ábrázoló szobra a fasor zárásaként. A tér szépségéről, érényeiről, a szobrok különlegességéről nehéz meggyőzni azokat az ottlakókat, akikkel nem tud bemenni a mentő, vagy üresen áll a garázsuk. Megközelítése a Bazilika felől a turisták számára megoldatlan: a legtöbb gondot a közeli parkolók hiánya jelenti. Az idegenforgalmi szakemberek keveslik a helyi látványokat, a turisztikai attrakciókat, ami odacsalogatná a látogatókat is. Ezt az élményt egészíthetnék ki a vendéglátók és a szolgáltatók, ám az ő létük, ittmaradásuk a közlekedés megszervezésétől függ. (Bővebben: www.pontmagazin.hu)

Bakoskúti tűzugrós a harmincas évekből

A komáromiak az elsők között élesztették újjá a hagyományt

Tűzugrósok éjjele

KÁRPÁT-MEDENCE Csaknem száz helyszínen rendezték meg az idén – határokon innen és túl – az I. Kárpát-medencei Tűzugrás Fesztivált. A Szent Iván-éji tűzugrás hagyományait idézi fel ez a látványos elem, amelyet mai napig sok helyütt megőriztek.

A tűzugráson voltak olyan résztvevők is, akik a kezdeményezéshez kapcsolódóan tették újra élővé az ősi szokást településünkön. Az egész Kárpát-medencére kiterjedő rendezvény a Martin György Néptáncszövetség, az Örökség Gyermek Népművészeti Egyesület és a Muharay Elemér Népművészeti Szövetség kezdeményezésére és összefogásával valósult meg – tudtuk meg *Gábor Klárától* (Örökség Gyermek Népművészeti Egyesület).

A tűzugrás a meghirdetők szándéka szerint olyan esemény, amely megmutatja a néptáncmozgalom egyedülálló szervezettségét, kiemelkedő létszámát, elterjedtségét. A határainkon túli magyar együtteseket bevonva „összmagyar” ünnep lehet, más nemzetek kapcsolódásával pedig néhány év múlva egész Európára kiterjedő kulturális, népművészeti eseménnyé válhat.

A csatlakozó és hagyományörzés iránt fogékony néptáncgyüttesek saját településükön a Szent Iván napját megelőző szombaton, június 20-án 21 órakor az akció meghirdetői által közreadott közös rítus szerint kezdték mindenütt a tűzugrást, de valamennyi településen bemutathták a helyi hagyományokat is. A fesztiválhoz csatlakoztak határon túli együttesek is a Felvidékről, Vajdaságból és Erdélyből. Az események néhány helyen kapcsolódtak a Múzeumok éjszakája helyi programjához is.

Megyénkben a bábolnai Cseperedők Néptánc csoport, a komáromi Garabonciás Táncgyűttes valamint nagyigmándi Árgyelus Néptáncgyűttes, a Kis Árgyelus Táncgyűttes és a Zúgó Néptáncgyűttes csatlakozott.

Kelendő vőfélyek

HAGYOMÁNY Ceremóniamesterek több országból

KOMÁROM Már négy alkalommal rendezte meg a Szélrózsa Kulturális Egyesület a Kárpát-medencei Vőfélytalálkozót a Debrecen melletti Földesen, ahol már javában zajlik a negyedik találkozó előkészítése. A sok résztvevőt vonzó eseményen szűkebb hazánkat a Komáromban élő, nagyigmándi származású Mészáros Tibor képviselte. Az idén is ott lesz, hogy új mondókákat tanuljon – és tanítson a felvidéki, az erdélyi és moldvai vőfélytársainak.

– A népzene és a néptánc megőrzéséért olyan sokan és olyan szervezeten dolgoznak, hogy az egész világon példaértékű. A magyar lakodalmi szokások, a vőfélykedés is legalább ekkora érték. A Kárpát-medencén kívül a világnak csak kevés részén van hasonló szokás.

– **Pontosan mi a dolga egy vőfélynak?**

– Sehol Európában nem volt olyan sokrétű a feladata a ceremóniamestereknek, mint a magyaroknál a vőfélyeknek. A mai lakodalmakban a vőfélyek dolga átalakult és leszűkült, de vannak újabb teendők is, amiket a vőfélyeknek kellene felvállalni. Ilyen például a hagyományos lakodalmi szokások átmentése, a színes mennyegzői szokások ápolása. Természetesen alkalmazkodni kell a korhoz is, de ha jó érzékkel figyelünk a megmaradt szokásokra, hagyományokra, öltözetre, sokáig tudjuk őrizni őket. Ezért is van szükség a találkozókra, ahol több generáció képviselői tanulhatnak egymástól. A vőfélyversek több száz oldal is megjelent már, de a legtöbben saját magunk is kitalálunk mondókákat, amit egymásnak be tudunk mutatni. Az eddigi fesztiválok elhangzott mondókák, versek hamarosan CD-n is megjelennek. Máris nagy a kereslet!

– **A Kárpát-medencei vőfélyek szerepében, feladataiban vannak eltérések tájanként, országonként?**

– A több mint 100 vőfély a néhány napos találkozóon idézi fel a magyarság lakodalmi szokásainak emlékeit. Van néhány fiatal is, de több az idősebb vőfély. A hagyományos formák mellett a vőfélymesterség átalakuló szerepére, a szokások változására is láthatunk számos példát. Régen az esküvő ideje novemberből a farsangig tartott: télen ugyanis kevesebb munka volt a földeken, az ős végére a bor beérett, a disznó meghízott, lehetett jó lagzik tartani. Mára minden megfordult, és több lagzit tartanak éttermekben, mint házaknál. A sátras esküvő is egyre ritkább. Régen úgy kerestek a vő-

legénynek menyasszonyt a falujában vagy a szomszéd településről hoztak asszonyt. Ma már ez nem jellemző. De hol vannak már a többnapos, lagzik 200-300 vendéggel!

– **Több az idős vőfély, alig van utánpótlás. Hogyan lehet valakiből vőfély?**

– Az idősebbektől, egymástól tanultuk, én főiskolán is, még Zsámbékon. Komoly előadásokat hallgattunk az egész témakörrel, sok szakkönyv foglalkozik az ezzel összefüggő hagyományokkal. A diplomamunkámat is ebben a témában írtam.

– **Mióta vőfélykedik?**

– Már tíz éve. Az első alkalommal Nagyigmádon az egyik munkatársam testvérének esküvőjén a vőfélyvel kitaláltunk egy vicces jelenetet. Én voltam a bolondmenyasszony... Aztán az akkori vőfély elvitt néhány lagziba. Tetszett, és én egyre komolyabban foglalkoztam a lagzikkal. Ma már évente 120-130 helyre hívnak, elsősorban Győr-Ménfőcsanak megyébe. A vőfélyek nem reklámozzák magukat: ha valakit hívnak, és nem ér rá, ajánlja valamelyikünket. Így mindenhová eljut egy-egy vőfély, ahol az ifjú párnak szüksége van rá.

– **Hogyan készül egy-egy esküvőre?**

– Az esküvőn a mennyasszony a királynő, ő van az események középpontjában. Ezeket az eseményeket a vőfély köti össze. Személyes találkozókra megbeszéljük a részleteket. A menetrend: elmondom esküvő előtt, én mit tudok, a fiatalok is elmondják, ők mit akarnak. A hagyomány szerint a vőlegény vőfélye vagyok. A búcsúztató a legszebb része az eseményeknek. A panelben, étteremben ez nem jön olyan jól ki, igaz, itt mindenki hallja a szöveget, ez fontos. Volt, hogy a mennyasszony édesanyját is elbúcsúztattuk, aki már nem élt, de

a lányt nevelő nagyszülők ragaszkodtak hozzá, vagy ugyanaz a család hívott vissza a második gyerek lagzijára is. Egy kollégám kétszer vőfélykedett egy párnál, akik a válás után újra egybekeltek. Minden esküvő más, bár az is előfordult, hogy másképp zajlottak a dolgok, mint ahogy előre lebeszéljük. A lényeg: megint sokan keresik a vőfélyeket!

– **Kedvenc mondóka?**

– A vacsora előtt mondom: „a rántott hús illata járja be a házat / fogyjon a bor, ürüljön a pohár, / a krumplit meg vizet nyelje el a szamárt!” Ez mindig bejön!

VAS

FOLYÓIRAT

**Képzőművészek
Esztergomban
a 20. században**

Wehner Tibor bevezető tanulmányával kezdődik a 20. századi esztergomi művészeti élet és a helyi alkotók munkásságát összefoglaló tanulmánykötet – az Art Limes 2008/2. számában.

Az ismert művészettörténész A hely művészeti szelleme című írásában megemlékezik azon képzőművészekről, akik a festészet, grafika vagy szobrászat mellett művészettörténészként vagy kritikusként is maradandót alkottak. Vaszary János, Kernstok Károly nyomdokain haladva szakirodalmi tevékenységével az esztergomi Kaposi Endre képzőművész, jelen kötet szerkesztője, a 20. századi esztergomi képzőművészek bemutatásával nem a művészeti problémákra, a művészeti jelenségek értelmezésére koncentrált, hanem a város és a térség művészeti múltjának feltárására, értékeinek bemutatására. A vállalkozás nagy léptékű, mivel Esztergom és a környék teljes művészettörténeti feltárása még nem született meg. Igaz, Einczinger Ferenc: Művészetek a Vármegyében című írásában 1929-ben tett lépéseket a művészeti élet dokumentálására (ebből is olvasható részlet), szemléletére rányomta bélyegét a kellő távlat hiánya.

Kaposi Endre Kislexikona a közismert alkotók mellett számos kismester munkásságára is felhívja a figyelmet: az ő művészetük, az olykor nehezen megfogható hatásuk elemzése bizonyos történelmi távlatból már a művészettörténészek számára is értékes kiindulópont, izgalmas feladat lehet. (EDE)

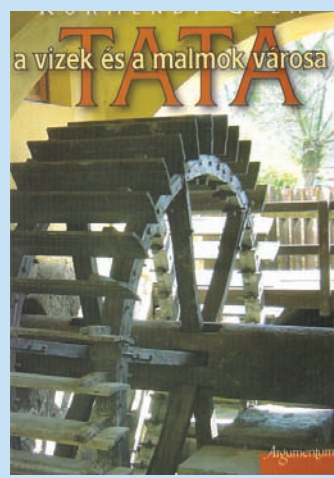
KÖNYV

**Tatai helytörténet:
Hol vannak
a katonák?**

Körmendi Géza helytörténész szakmai munkásságának méltatása aligha a mi feladatunk: az, hogy kellő tisztelettel közelítsünk a kiváló pedagógus és a lokális történelem epizódjainak elhivatott, felkészült és szorgos kutatójának újabb és újabb könyvei felé, talán már igen.

A Történetek Tatáról című kötet a város múltjáról írott tanulmányait, cikkeit tartalmazza, a vizek és a malmok városa a település fejlődését meghatározó témákat dolgozza fel. Az igen kevés példányban megjelent könyvek már a megjelenés napján elfogytak: most ismét beszerezhetők. Körmendi Géza néprajzkutatóként az utolsó órában ismertette a mára eltűnt paraszti gazdálkodás és életmód elemeit, de írt a tatai fazekasságról, a helyi jégvágásról, a kézműves mesterségekről, a vízimalmokról, a terekről...

Jelen kötetében olvashatunk a mezőváros múltjáról, a városeyesítésről, a helyi iskolákról. A Hol vannak a katonák? című tanulmányában a tataiak Don melletti helyállítását írja meg – remekül kiegészítve Nemeskürty István: Rekvium egy hadseregért című könyvét. Az akkori katonai helyzet, a német és a szovjet hadsereg közötti (fel)öröklődés ábrázolásával arra világít rá, hogy a vesztes csaták nem katonáink helyét nem állása vagy gyávasága miatt következett be. Reménytelen helyzetben, kiszolgáltatottan, de méltósággal vésztettek el az ütközeteket, végtagjaikat, nagyon sokan az életüket. Végig katonák voltak, rongyosan, fegyvertelenül is. – vt –

KATALÓGUS

**Komárom, háromszor
Két haza
egy szívben...**

Különös vállalkozásba kezdett a komáromi Klapka György Múzeum. Számadó Emese igazgató szerkesztésében, kiváló szakemberek közreműködésével jelennek meg a településtörténeti, művelődéstörténeti kiadványok. Katalógusok.

Az Új-szönytől Komáromig című kötet a komáromi ipar, az iparosok, kereskedők és vendéglősök történetét dolgozza fel. A kutatás az 1861-1951 közötti időszakra terjed ki, amikor Komárom (1896-ig Új-Szönynek hívták), megerősödik, iparos és kereskedő polgárok jellegzetes házak, üzletek építésével megteremtik a város sajátos arculatát. A Komárom-Újváros néven Észak-Komárommal „egyesített” néhány középület is megépül, de főként gyárak (gőzfűrésztelpek, selyemgyár, lengyár, gőzmalom...), majd a vasút.

A sorozat 7. kötet Komárom és a településrészek egyesülésével, Szöny és Koppánymonostor történetével foglalkozik. Az eddigi utolsó kötet – Hétköznapi áhítat címmel – a felvidékiek népi vallásosságával foglalkozik és érinti Komárom megye északi részének településeit, katolikus és református emlékeit. Az anyag Két haza egy szívben című néprajzi gyűjteményhez és az ezt megőrző közösséghez kapcsolódik.

A füzet – akárcsak a többi rész – egy kiállítás katalógusa, tehát gazdag képi anyag és dokumentáció is segítette az ismertek befogadását, a város- és megyetörténet egyes korszakainak, a helyiek életének megértését. Önálló olvasmányként is nagy élményt nyújtanak. (sika)

Elismerés Körmendi Gézának

TATA/BUDAPEST A nyugdíjas iskolaigazgató, helytörénész a napokban vette át Budapesten a Magyar Néprajzi Társaság Belföldi Tiszteleti Tag elismerést, amelyet Paládi-Kovács Attila akadémikus ad át évente egy személynak.

Sok minden történt mostanában Körmendi Gézával. A nyugdíjas pedagógus, iskolaigazgató, számtalan helytörténeti könyv, cikk és tanulmány szerzője a közelmúltban „ment nyugdíjba” a Tatai Gimnázium Öregdiákjainak Egyesülete éléről is, ahol húsz évig volt elnök.

Körmendi Géza az egyesület legutóbbi közgyűlésén idézte fel azt a napot, amikor 1988 februárjában Musza Kornél lakásán megalakult az öttagú szervezőbizottság, majd 1989. január 30-án harmincnyegen vitatták meg az alapszabály tervezetét, az egyesület nevét és céljait. Március 18-án az Eötvös József Gimnázium dísztermében Mészáros András igazgató köszöntötte a közgyűlésen megjelent 168 alapítótagot; a taglétszám hamarosan elérte a 312-t. A jelenleg 226 tagja van egyesületnek, közülük 212-en élnek Magyarországon, 105-en Tatán.

Az öregdiákok egyesületének új elnöke Hojka János választották meg, aki alapító és tíz éve vezetőségi tag is volt. Elnökhelyettes Tóth Lajos Gyula, a titkár pedig Tanczerné Jakus Emőke lett.

Körmendi Géza 1967-1983 között volt az Eötvös József Gimnázium igazgatója, hat évig Tata Baráti Körének elnöke, 10 évig a Mozgáskorlátozottak Komárom-Esztergom Me-gyei Egyesületének elnöke.

Számos kitüntetés tulajdonosa: pedagógiai és helytörténeti munkásságát ismerték el például az Apáczai Csere János életműdíjjal, a Magyar Köztársaság aranykeresztjével.

Legújabb elismeréséhez, a Magyar Néprajzi Társaság Belföldi Tiszteleti Taggá választásához a Dunántúli Krónika szerkesztősége is gratulál. DSZ

Nyitnikék Játsszoda
Családi Napközi
30/6929-469

Színházjegyek, fesztiválbelépők...

FORTUNA Jegyiroda - Tatabánya, Kodály tér 8.
30/985-2849, www.fortunajegyiroda.hu

Pünkösdi vásár – különdíjakkal

ESZTERGOM Nem kedvezett az idő az idei esztergomi Pünkösdi Kiállítás és Kézműves Vásárnak: jóval kevesebben jöttek el, mint azt a főszervezők – a Híd Alapítvány és a Vállalkozók Együtt Egymásért Alapítvány – remélték. A több mint száz kiállító azonban derekasan kitartott. Ők még mindig jobban jártak, mint a gyereknapra kivonulók, akik hosszú órákon át nézhették az üres hintákat és kisvonatokat.

SZÓKE JÁNOS

A nagysátorban azonban sűrűn megfordultak a standok előtt az esernyős, esőkabátos látogatók. Juhász József, a Híd Alapítvány elnöke díjakat is átadott. Az idei pünkösdi vásár díját a napkollektorokat forgalmazó Pearl Enterprises cég kapta. A díjat Burai Gertrúd területi vezető vette át. Ugyancsak díjjal ismerték el a dorogi Sítechnika Kft., Földi János tevékenységét. Elismerést kapott a Security Lock megyei forgalmazója, Szóke János is, aki a vásáron mutatta be az ujjlenyomatfelismeréssel működtetett ajtózárat: ezt a terméket most vezetik be Magyarországon. A Komárom-Esztergom Megyei Kereskedelmi és Iparkamara különdíját az esztergomi IBUSZ iroda vezetője, Návrádi Adrienne Katalin vehette át.

A vásárra az idén is érkeztek határon túlról is kiállítók, vállalkozók. A „legfeltűnőbb” közülük az ipolyszalkai Zimán Magdolna volt, aki népviseletbe öltözve kínálta kukoricacsuhéből készített figuráit, ajándéktárgyait. A hagyományörző népművész, kézműves már több mint tíz alkalommal mutatta be alkotásait a pünkösdi vásáron: a híd

felújítása előtt komppal hozta különleges termékeit Esztergomba.

Juhász József elmondta: az idén a környezetvédelem, hőszigetelési eljárások, valamint a megújuló energiaforrások a népszerűsítésére, a biztonságtechnikára helyezték a hangsúlyt. Sok jó ötlettel, megoldással lehetett találkozni a vásáron – ezek közül néhányat ismertek el a díjakkal. Kár, hogy a szeszélyes, esős idő miatt a vártnál kevesebben ismerték meg ezeket. ER

ZIMÁN MAGDOLNA I POLYSZALKÁRÓL

Juhász József (balra) átadja a díjat Földi Jánosnak

**a neve nagy.
nagyon nagy.**

- ◊ 2 havi, új betétre és egy futamidőre vonatkozó, a számlavezetési díj-mentes K&H biztos tartalék számláról történő lekötés esetén
- ◊ ügyfelenként 50 ezer forinttól 25 millió forintig
- ◊ 2009. május 18. és június 26. közötti lekötés esetén
- ◊ a megtakarítások szakértőjétől

13,13%

kamat és EBKM

játsz velünk naponta 13 ügyfelünknek megduplázzuk a kamatát!

K&H
üdvözet betét

Tata, Ady Endre utca 1-3.
telefon: (06 34) 586 910

→ K&H TeleCenter (06 1/20/30/70) 335 3355
→ www.kh.hu
→ gyors ügyek sávja → hiteltanácsadás → befektetéstervezés → biztosítások

Jelen tájékoztató nem minősül ajánlattételnek vagy befektetési tanácsadásnak. A termék leírását, valamint az egyéb részleteket a vonatkozó szerződési feltételek, illetve a vonatkozó Hirdetmények, valamint a Bank Üzletszabályzata tartalmazza. A Bank a kondíciók megváltoztatásának jogát fenntartja. A lekötött betétek a K&H biztos tartalék számlára járnak le, mely alapkamatának EBKM értékei 50 000 Ft esetén 6,43%, 1 millió forint esetén 6,44%, 5 millió forint esetén 6,66%, 25 millió forint esetén 7,61 %, a 2009. május 18-án hatályos Hirdetmény szerint. A játék 2009. május 18. és június 26. között zajlik, a játék során feltett kérdésre a 13 legjobban tippelő ügyfél kamatát duplázzuk meg. A játék részleteit a Részvételi Feltételek tartalmazza, amelyek megtekinthetők a bankfiókokban és a www.kh.hu internetes oldalon.

Van jobb ötletünk

**Élőerős őrzésvédelem
Magánnyomozás
Riasztórendszerek
CCTV rendszerek
24 órás diszpécserközpont
Videotávfelügyelet**

DERIK Hungária Kft. Tata, Kosztolányi út 2. Tel./ Fax: (34) 586 273
Internet: www.derik.hu e-mail: info@derik.hu

SZÉLVÉDŐ-SZERVIZ
*autóüveg*szélvédőcsere*uv lakk gravírozás*

+36 70/540-1062

SZÉLVÉDŐCSERE AKÁR 3 ÓRA ALATT

0% ÖNRÉSZ, TAVALYI ÁRAK

Címünk: 2890 Tata, Környei út (rég. Tsz.)
www.m1szelvedoszerviz.hu

Kerékbilincs

Debrecenben június 15-étől kerékbilincset kapnak kocsijukra a szabálytalanul parkoló autósok. A közterület-felügyelők mindenkit megbüntetnek, aki zöld területen, járdán vagy útkereszteződés közelében szabálytalanul parkol. A bilincs leszerelése sokba kerül. Ha 24 órán belül leveteti az autós - 16 ezret, ha csak 48 óra múlva, akkor 20 ezer forintot kell fizetnie, később még többet.

Sinkó Gyula: A rendőrségi bírságok is az egekbe szöktek, mindenki a piacról él. A rendőröknél is be van tervezve a bírság, és azt minden évben túl kell teljesíteni. A közterületfelügyelők pedig jutalékos rendszerben dolgoznak. Persze a legnagyobb csalók az EU-n kívüli rendszámú autótval járnak, rokkant igazolvánnyal, és ők a parkolásért sem fizetnek...

Veizer Tamás: Ez egy többrétegű probléma. Az autók száma egyre nagyobb mértékben nő. A kereskedők eddig szinte utána dobták a vevőnek az új és még újabb járgányokat: a helyzet talán most kissé változik majd. De a sok autóval nincs hol leállni, ilyenkor persze jó magyar szokás szerint marad a büntetés. Egyszerűbb, mint parkolókat építeni. A hazai jogrend (minden szinten) arra van belőve, hogy büntetni, bírságot kell mindenkit (biztos, ami biztos alapon). A tiltott helyen dohányzókat, a felelőtlen kutyatartókat, a színesfémgyűjtőket mikor részesülnek ekkora figyelemben?

Ismét leszavazva

Ismét nem választotta meg az Országgyűlés Baka Andrást a Legfelsőbb Bíróság elnökének hétfőn; 184-en szavaztak igenre és 108-an nemmel. A titkos szavazás a főbíró pártatlanságát biztosító szabályt, hogy egy kétharmaddal megválasztott, független tisztségnél ne lehessen utólag a politikai támogatottságot mérlegelni. Egy éve nincs vezetője a legfelsőbb bíróságnak: a köztársasági elnök most új jelöltet javasolhat.

Sinkó Gyula: Ha az ország nem működik, miért pont ez működne? A politikusainknak már rég sikerült lejáratni magukat, a köztársasági elnökünk is neveltség tárgyává válik az újbóli próbálkozásával. Ez az ország sajnos nem működik. Mindenki az állambácsit próbálja megpumpolni, de úgy tűnik kiürült a kassza.

Veizer Tamás: A politikusok (az „elit”) kompromisszumokra való képtelensé-

SZÓRA -GÉZŐ

ge már tényleg veszélyezteti a hazai intézményrendszert (is). Lehet, hogy a szép - és üres - szavak ellenére pont ez a cél: minél nagyobb a káosz, annál több a hivatkozási alap és ürügy hatalom megtartására vagy éppen a megszerzésére, esetleg ennek kísérletére. Csakhogy ez elég sokba kerül.

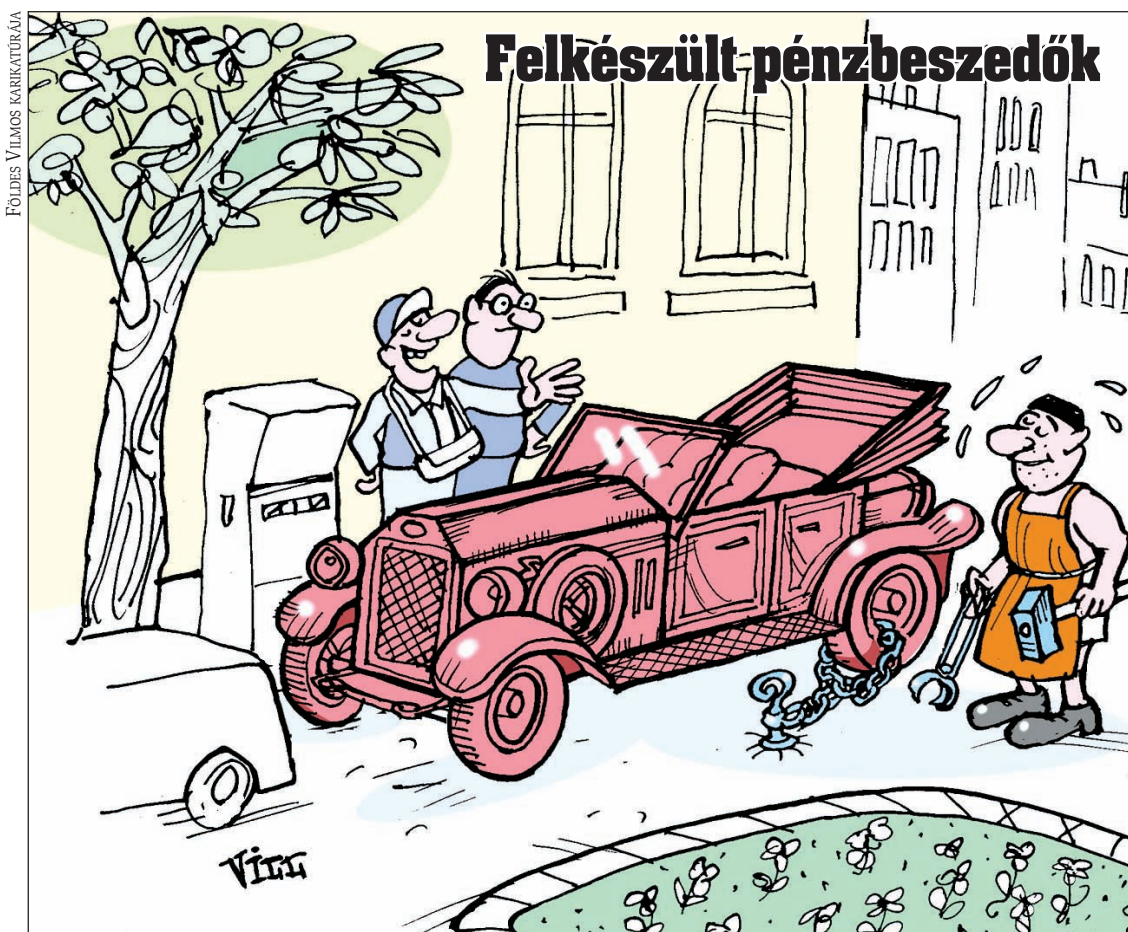
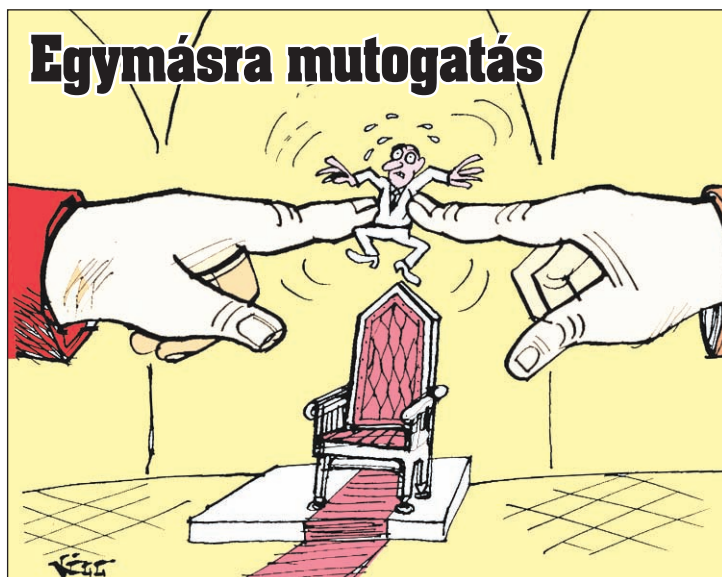
Aggódó ifjak

Az Ifjúság 2008 gyorsjelentés alapján a fiatalok négy éve még a drogok terjedését tartották a legsúlyosabb problémának, most viszont a munkanélküliséget és a kilátástalanságot. Saját családjuk anyagi helyzetéről 2004-ben 36 százalék mondta, hogy romlott, tavaly 62 százalék.

Sinkó Gyula: Igen, mostanra már mindenki hozzájut a drogokhoz, így ez rendben van. A kérdés mostantól az: miből telik majd a drogokra?

Veizer Tamás: Lehet, hogy bizonyos értelemben „jól jött” ez a válság, mert végre elkezdünk odafigyelni olyan dolgokra is, amelyek eddig természet-

tesnek tűntek. Nincs fenntartható fejlődés, mert ezt a „fenntarthatóságot” a természet nem képes követni. Sok mindenben fékezni kell. A fiatalok - sajnos - félelmekkel kezdenek a nagybetűs életet. Pályakezdő munkanélküli: már nem is annyira új fogalom, de lehet fokozni: állásnélküli pályázó gyermeke. (Van, akinek csak ez az egyetlen élettapasztalata.) Cso-da, ha ezek után erre-arra kacsint? A kilátaláshoz lassan már kórházak sem lesznek. Ha cinikus lennék, azt mondanám: éljen a szép jövő!

Mi MINDEN TÍPUSÚ AUTÓRA TUDUNK KERÉKBILINCSET TENNI!

Újabb focimeccs a rejtvény pályán

R	M	I	M	I	L	L	O	A	O	Z
R	R	O	S	O	Á	G	Y	D	P	Z
R	G	O	K	O	Z	J	A	O	A	Z
R	N	A	K	U	K	E	L	R	T	Z
R	O	A	Z	I	A	N	E	K	E	Z
R	M	N	O	S	M	Á	S	N	A	Z

A rákospatiki és a zuglói csapatok mérkőzésén pontosan követheti a labda útját, ha helyes választ ad a meghatározásokra. (A válaszok a pályán található meg nyolc irányban.) Egy szó mindig csak egy irányban folytatódik, nem törik meg. Minden szó utolsó betűje azonos a következő szó első betűjével.

A félidők elején és a gólok után közepkedés van (vastagon bekeretezett K betű). Gól az, ha egy szó valamelyik kapuban végződik (két szélső oszlop).

A rákospatiki csapat kapuját R betűk, a zuglói csapat kapuját Z betűk jelölik. Tértélcseré nincsen. A meccs végén az ábrában maradt (szabad) betűket összeolvasva (a kapuk betűit figyelmen kívül hagyva!) egy fűszer illetve egy nő nevét kapja megfejtésül.

MEGHATÁROZÁSOK

I.félidő: szemetes – birkák lakhelye – test hőemelkedése – sír, rí – torz alak – hagymájáról híres Szeged mellett

település – gyereksírás – fekvő bútor – híres amerikai egyetem – szántó eszköz – versenytáv – olasz folyó és síkság (függőlegesen) – ... a Csodák Csodája.

II.félidő: ébred – puskáz, másol a másíkról – férfi keresztnév – Lop-...-tó, (3 betű) – hím birka – téli sport (balra átlósan) – Imre becézve (3 betű) – hamar párolgó – arra a helyre – névelő – udvara – szintén – kellemetlen illat – ázsiai táblajáték (átlósan) – szaglószer.

Az előző megfejtés

A megfejtéseket július 17-éig kérjük beküldeni a Dunántúli Krónika szerkesztőségének címére: 2800 Tatabánya, Moravcsik u. 25.

Az 5. szám helyes megfejtése: „Oda tolod, ahova akarod!”

Ismét sokan küldtek be helyes megfejtést – más meggyéből is. A sorsolás eredményeként a könyvesutalványt ez alkalommal a táti Kosztolányi Krisztiánnak küldjük.

Gratulálunk!

Tanfolyam: éld át magad önismerettel

TATA Nyári kreatív alkotótábor fiataloknak az Encián központjában

„Tudatod kezdeti aggodalmi: mi van, ha kiderül...? Mi van, ha bebizonyosodik...? Mi van, ha mások is megtudják...? És ha más vagyok, mint eddig gondoltam? Lehet, hogy felborul az eddigi életem?... Ne csak olvass róla, ne csak másokat hallgass, ÉLD ÁT MAGAD!” – olvasom a játékos önismerettel kapcsolatban *Mentusz László* spirituális és önismereti tanácsadó

gondolatait az ENCIÁN Felnőttképző Oktató és Gyógyító Központ weblapján. Következő tanfolyamukat a témában június 27-28-án indítják.

Mentusz László gépészmérnöki és műszaki tanári diploma után tért rá a spiritualitás útjára.

– Már a főiskolán is inkább a pszichológia, filozófia, neveléstudomány érdekelt – mondja –, majd egy nagyon kedves ismerősöm invitált el egy reiki kuckóba, ahol szembesültem, azzal, hogy nem csak testünk van, hanem lelkünk és szellemünk is. Azóta a szerelem csak erősödött ehhez az ideához.

– Játékos önismeret; megélési jellegű módszerek... Azt gondolnánk, hogy tudjuk e kifejezések jelentését, de mégis lehet az önismeret játékos? Ha valakinek gondoljai vannak, hogyan tud segíteni rajta, ha „újraélti” azokat?

– A megélési jellegű módszer számomra azt jelenti, hogy nem egy iskolapadban ülve hallom és jegyzeteltem azt, amire kíváncsi vagyok. Ugyanez játszódik le akkor, ha könyvet olvasok, vagy filmet nézek: valaki más tudásának, fantáziájának a termékét megtekintem és kialakítom vele a viszonyom. A megélési jellegű módszerek – családállítás, pszichodráma, játékos önismeret – élő impulzusokat adnak, amit Te magad át- és megélhetsz, és ezzel jutsz újabb információkhoz önmagadról. Ezek a módszerek egyszerre hatnak a fizikai testre, az érzelmekre és a tudatra. Például: sokat beszélünk, olvasunk, hallunk a szeretetről, sze-

rethetőségről, de amikor a szeretet játékban megérzi valaki, hogy különböző embereket különböző módon szerethet – van, akit megölelne; másnál hagyyna; elmegy mellette... És az is megtapasztalható, hogy nem is könnyű „szeretve lenni”. Mindezeket egy előadásban, egy könyvből nem lehet megélni. Ez olyan információ, amely a játék közben emelhető a tudatba, hogy aztán az „dolgozhasson” vele.

– A pillanatnyi önismereti horizonton meddig látunk el? Tudjuk valójában látni, láttani magunkat? Miért jó, ha ez a horizont kitágul?

– Éljük a mindennapjainkat, küzdünk a gondjainkkal, játszunk a játszmáinkat. Végső igazságunk, az a teljesség, ami vagyunk azonban még magunk előtt is rejtve van azért, hogy ne befolyásoljon bennünket a szabad akarati döntéseinkben, hogy hibázhassunk, tanulhassunk és megtapasztaljuk döntéseink eredményét, akár jó, akár rossz. És amit megtapasztalunk, abból tudunk fejlődni, ha tudatosul és tudunk változni. Érdemes a horizontot tágtítani, önismeretet gyakorolni, változni és változtatni a tudatosságunk emelése érdekében. Így közelebb kerülünk a helyünkhöz az egészben, azzal foglalkozhatunk, amivel szeretünk, amivel fejlődni és fejleszteni tudunk. Ezáltal pedig egyre több jó döntést hozunk...

Június 27-28., szombat, vasárnap:
Játékos önismeret – 15.000 Ft

Július 3., péntek: Piliis előadás – részvételi díj: 1.000 Ft

Július 5., vasárnap: Kirándulás a Piliisbe

Július 12., vasárnap 10-15h: Önbizalom-tréning - részvételi: 3.000 Ft (az ár a jegyzetet is tartalmazza).

Július 20-26. és 27-31.: Kreatív alkotó tábor 4-14 éves gyerekeknek – tartalmas programok 8-17 óráig – részvételi díj: 18.000 Ft/gyerek (testvérpároknak 10% kedvezmény).

AZ ELŐADÁSOK SZOMBATON 14., VASÁRNAP 9 ÓRÁTÓL KEZDŐDNEK.

Szerdánként 18 órakor Chi-Kung

Nyári családállítás időpontjai: július 2., július 30., augusztus 13., szeptember 3. Kezdesi időpont: 17 óra.

JELENTKEZÉS: 2890 Tata, Mikovényi u. 60. Berta Malom

INFORMÁCIÓ: www.encian.hu; E-mail: encian@encian.hu

Telefon: 30/347-86-58; 30/611-61-38

kiállítás ■ zene ■ előadás ■ színház ■ bemutató

Kiállítás

TATABÁNYA – Jakobi Anna Mária festőművész „Szegényszürke madárdallal” című jubileumi kiállítása a Tatabányai Múzeumban.

TATABÁNYA – Tatabánya régen és ma. – Dallos István fotográfus kiállítása a Tatabányai Múzeumban.

ESZTERGOM – Bodosi Dániel (1913–2006) festménykiállítása az esztergomi művelődési házban, a volt zsinagógában.

ESZTERGOM – Soproni Horváth Lajos emlékkiállítás a Keresztény Múzeum Régi Képtárának földszinti kiállítótermében.

TATA – Madarász Tibor festőművész kiállítása a HM Tatai Helyőrségi Klubjában.

ESZTERGOM – Czeglédi Sándor fotói a Duna Múzeumban, az Európai Közép Galériában. Az alkotások a tisztavirágzás megkapó jelenségét mutatják be.

TATA – Szénássy Attila grafikus „In memoriam Vasarely” – a Helyőrségi Klubban.

TATABÁNYA – Harminc illusztrátor – a Magyar Illusztrátorok Társasága kiállítása a Kortárs Galériában. (Képekön Tettamanti Béla egyik különleges alkotása)

ESZTERGOM – Marc Chagall litográfái az Északi Kanonoksr iskolaépületében. A tárlaton a művész 80 alkotása látható.

ESZTERGOM – Raffay Béla szobrászművész alkotásai a Vármúzeumban.

Előadások

TATA – június 25 - július 9. A magyar katonazene története. A Fricsay Richárd Katonazenei Hagyományörző Egyesület történeti bemutatója.

Egyéb rendezvények

ESZTERGOM – IX. BÁBTÁBOR a Várszínházban. Augusztus 11. Arany János: Pázmán lovag; A bajusz – Maszk Bábszínház; Augusztus 12. Mátyás Király Bolondos Bolondja – Maszk Bábszínház; Augusztus 13. Csillaglépő Csodaszarvas – Lilliput Társulat; Augusztus 14. Óra Robin Hód – Lilliput Társulat.

TATABÁNYA – június 27., szombat Bányász-kórusok III. Országos Találkozója a Bányász Művelődési Otthonban.

Koncert

ESZTERGOM – július 16., csütörtök 21.00 A Kárpátia együttes koncertje. Pézsa Tibor Sportcsarnok.

Víz, Zene, Virág Fesztivál, Tata

VÁRUDVAR

június 26., péntek – megnyitó 17:00; Haydn: Évszakok (Egressy Kórus vendégkórusai) 17:15; Benkő Dixieland Band 18:30; Virágkötő-show 20:00; Benkő László és Jankai Béla 20:45.

június 27., szombat – Hógolyóbolygó 13.30; Bhangra 15:00; Di Naye Kapelye Klezmer Band 16:00; Frankie Látó Quartett 18:00; Keresztes Ildikó 20:00;

június 28., vasárnap – Paprika Jancsi messzejár 11:00; Vízipók csodapók 13:00; Az ÖKO-Pack programja: Alma zenekar 14:00; Honvéd Férfikórus 15:00; Blues Tér 10 16:00; Fesztivál záró 17:30; Palya Bea 18:00; Lloyd's 19:30; Karen Cartoll and Missisipi Grave Diggers (USA) 20:30

KASTÉLY TÉR

június 26., péntek – Galla Miklós Poénparádé 19:00; Steam 21:00; Elektron Band 22:00; Tatau 18 00:30

június 27., szombat – POM-POM Mazsorett Csoport (Szomód) 10.30; Rumcájsz és Manka 12:00; Fúvós Parádé 13:00; Aranykocsi Néptáncegyüttes 14:00; Sexofon 15:00; Prima Vera Táncceport: A dzsungel könyve 16:00; Mrs. Columbo 18:00; Caramel 19:30; Mr. Accoustic 21:00

június 28., vasárnap – Jó ebédhez szól a nóta 13:00; Capueira 14:00; Wing Tsun 14:30; Shotokan Karate 15:00; Wing Tsun 15:30; Judo 16:00; Rockabilly Show: Bombardiád 16:30; Seamro'g 18:00; LL Junior 21:00

ÉPÍTŐK PARKJA

június 26., péntek – Fenyő Miklós 19.30; Unisex 22.00; Royal Express 23:00
június 27., szombat – bohócvetés 11.00;

Csipi-Csupi bábszínháza 15.00; Bella Levente és a Nyers Mindenkinék 17:00; Androméda 18:30; Pápai Joci 19:00; Mobil Mánia 21:30; Continentál Parkbuli 23:00

június 28., vasárnap – Elvarázsolt bohóc 11:30; Bohócvetés 14:30; Peller Operett 16:00; Funk For Mee 17:30; Király Viktor (képünkön) 20:00; D. J. Dominique záró bulija 22:30

BORUDVAR (VÁRKANYAR)

június 26., péntek – megnyitó 18.00; M. Tóth Zsolt Jégsozobrász 18:30; Hetedhét zenekar 19:00; Moondance 20:30; Blokk 22:30

június 27., szombat – Szeleburdi Bohócvetés 12:00; Borbemutató 14:30; Peller Anna 15:00; Co-Noir Musical Színpad: A musical szárnyain 16:00; M. Tóth Zsolt Jégsozobrász 17:00; Pötörke Néptáncegyüttes 17:15; Zsigmond Borlovagrend avatási ceremóniája 18.00; Ökrös Oszkár Hegedű és cimbalom párbaj 18:30; Pötörke Néptáncegyüttes 20:00; Arabesque Táncakadémiák 21:00; Speak Up 22:00

június 28., vasárnap – Harmónia Mazsorett Együttes 13:00; Népház Shows 13.30; JazSzter 14:30; Jambalaya 16:00; Agócs Gergely 17:30; Old Boys 18:30.

Várjuk továbbra is a programokat: info@pontmagazin.hu

■ apró ■

ÁLLÁS

061401 Üzletkötő jelentkezését várjuk – vállalkozói igazolvánnyal, saját gépkocsival. Tel.: 30/37-37-038.

INGATLAN

061801 Tatabányán bútorozott szoba kiadó. Kaució szükséges. Telefon: 06-70/220-3919; 34/318-203

061802 Albérlet július 1-jétől idősebb nő részére kiadó Tatabányán, Mártírok út központjában. Telefon: 06-70/705-8572

SZOLGÁLTATÁS

061803 REDŐNYJAVÍTÁS gyors, pontos, megbízható, vidéken is. Telefon: 70/3161-767, 34/312-980

061804 REDŐNY, relaxa, szünyogháló, műanyag nyílászáró kedvezményes. Telefon: 06-70/3161-767, 06-34/312-980.

Jön az ExperiDance

TÁNC Fergetes bemutató Tatán

Fergeteges tánccbemutatóval érkezik Tatára az ExperiDance, melynek vezető koreográfusa a legendás táncművész, Román Sándor.

A táncegyüttes előadásai Európa szerte a legkeresettebb színpadi produkciók közé tartoznak. Az Esszencia – A Ritmus Ünnepe című koreográfiai válogatásuk kilenc év alatt megvalósított öt egész estés produkció, tíz óra színpadi anyag leglátványosabb részeit, úgymond gyöngyszemeit foglalja magába, egyedi jelmez- és díszletkollektiót felvonultatva.

A produkció a kínai kulturális évad pekingi gálájának tiszteletére készült. Román Sándor 1983-ban végzett az Állami Balett Intézetben Timár Sándor

növendékéként, akivel több gyűjtő és tanító körúton vett részt. A Honvéd Együttes szolistájaként, később koreográfusként a néptánc műfaján belül olyan új koreográfiákat hoz létre, mint a Nagypapák tánca vagy a Kertész álma. Dolgozott a Budapest Táncegyüttesben, az Állami Népi Együttesben, ahol szintén a magyar folklórkinés új irányban való megfogalmazásával foglalkozik.

A több mint 1200 teltházas előadást megélt táncársulat az elmúlt 9 évben azon dolgozott, hogy szellemi értékeit a nemzetközi és a magyar kultúra színpadán bemutatva a „Magyar tánc utazó nagykövetévé” válhasson.

Az ExperiDance június 28-án, vasárnap Tatán, a szabadteri színpadon mutatja be az Esszencia című válogatást.

Fedezze fel az Opel Insignia Sports Tourert!
Egy autó, amely gondolkodik.

Opel Insignia átlagfogyasztása (kombinált használat esetén): 4,8–17,9 l/100 km, CO₂-kibocsátás (kombinált használat esetén): 154–272 g/km változattól és forgalmi viszonyoktól függően.

Opel Tatabánya

2800 Tatabánya, Győri út 37. • Tel.: (34) 511-919, (34) 511-929
erteakesites@opeltatabanya.hu • www.opeltatabanya.hu

Nyitva a Nyitnikék Játsszoda és Családi Napközi

LÁDI NAPKÖZI olyan életvidám, sugárzó, nyitott, természetes világ, amelyben helye van még jó néhány csicsergő kisgyermeknek és szüleiknek. Nyitott szívvel, és tárt karokkal várjuk az érkezőket nyáron is.

Lépj be rajta TE is, várunk!
2800 Tatabánya, Moravcsik u. 25.
Mobil: 30/6929-469.

TATABÁNYA A Nyitnikék Játsszoda és Családi Napközi családias jellegű gondozást, nevelést, felügyeletet biztosít a kisgyermek számára – 20 hetes kortól 14 éves korig. Szolgáltatásaink tartalmazzák a gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletet, biztosítani tudjuk az étkezést is. Előnyünk az otthonosság, az alacsony gyermeklétszám (maximum hét gyermekkel foglalkozunk), így több figyelem jut egy gyermekre.

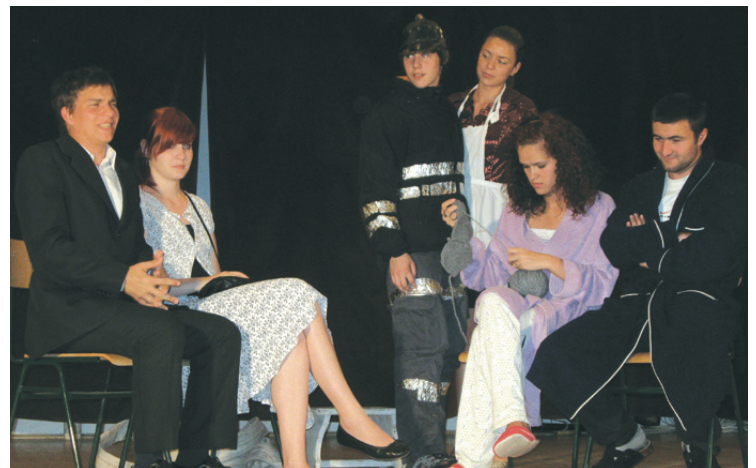
Ajánljuk magunkat minden olyan családnak, akiknek arra van szükségük, hogy rendszeresen, vagy időközönként a szükségletük szerinti időben (egész napra vagy néhány órára) gondozzák, neveljék a gyermekét.

Kedves Leendő Játsszodások!

A NYITNIKÉK JÁTSSZODA és CSA-

A Kopasz énekesnő – diákokkal

TATA/DUNAALMÁS A községben már évek óta ismert az Eötvös József Gimnázium irodalmi színpada, amely Naszák István vezetésével 10 éve alakult. Előadásukban 2006-ban láthattuk az Apáczai Csere Jánosról, a tudós pedagógusról írt Téli zsoldár című drámai játékot. Az első bemutatót azóta számos újabb követte.

Slawomir Mrozek: Multság című egyfelvonásos színpadi művét 2005-ben adták elő, ugyanebben az évben a költő Balassi Bálint születésének 450. évfordulóján a Szép magyar komédia című

darabját vitték színre. Június 9-én a román származású Eugene Ionesco: A kopasz énekesnő című groteszk játékot láthattuk.

A darab aktualitása ma is érvényes, mikor azt a kérdést veti fel a XX. században, mely ma a XXI. században is időszerű, vajon miért nem megfelelő a kommunikáció az emberek között...

A tiztagú irodalmi színpad tagjai közül Juhász Amanda a szobalány, Naszák Csilla és Varga Tóth József a Smith házaspár, Hegedűs Dóra és Huszár Zoltán János a Martin házaspár, Schelly Tamás a tűzoltó szerepét játszotta – sok humorral. **DSZ**